Τετάρτη 20 Οκτωβρίου 2021

P9_TA(2021)0429

Πόσο αποτελεσματικά χρησιμοποίησαν τα κράτη μέλη τα χρήματα από την ΕΕ μέσω του Ταμείου Αλληλεγγύης σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2021 σχετικά με το πόσο αποτελεσματικά χρησιμοποίησαν τα κράτη μέλη τα χρήματα από την ΕΕ μέσω του Ταμείου Αλληλεγγύης σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών (2020/2127(INI))

(2022/C 184/05)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τα άρθρα 175, 310 παράγραφος 5 και 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

— έχοντας υπόψη τα άρθρα 2, 3 και 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([1]) («κανονισμός ΤΑΕΕ») και τις μετέπειτα τροποποιήσεις του, της 15ης Μαΐου 2014 και της 30ής Μαρτίου 2020,

— έχοντας υπόψη την τελική έκθεση της Επιτροπής, με ημερομηνία 7 Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την εκ των υστέρων αξιολόγηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2002-2016,

— έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, με ημερομηνία 15 Μαΐου 2019, σχετικά με την αξιολόγηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2002-2017 (SWD(2019)0186),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/461 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου με σκοπό την παροχή χρηματοδοτικής ενίσχυσης σε κράτη μέλη και σε χώρες που διαπραγματεύονται την προσχώρησή τους στην Ένωση και που έχουν πληγεί σημαντικά από σοβαρή κατάσταση επείγουσας ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας ([2]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 18ης Μαΐου 2021, σχετικά με την αναθεώρηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([3]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 17ης Απριλίου 2020, σχετικά με τη συντονισμένη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 και των συνεπειών της ([4]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 1ης Δεκεμβρίου 2016, με τίτλο «Το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης: αξιολόγηση» ([5])

— έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 3/2008 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), της 15ης Απριλίου 2008, με τίτλο «Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πόσο ταχύ, αποτελεσματικό και ευέλικτο είναι;»,

— έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 24/2012 του ΕΕΣ, της 3ης Αυγούστου 2013, με τίτλο «Ανταπόκριση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον σεισμό του Αμπρούτσο του 2009: συνάφεια και κόστος των ενεργειών»,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Προϋπολογισμών,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A9-0273/2021),

([1]) ΕΕ L 311 της 14.11.2002, σ. 3.
([2]) ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 9.
([3]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2021)0220.
([4]) ΕΕ C 316 της 6.8.2021, σ. 2.
([5]) ΕΕ C 224 της 27.6.2018, σ. 140.

Τετάρτη 20 Οκτωβρίου 2021

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ) ιδρύθηκε το 2002 ως αντίδραση στις σοβαρές πλημμύρες στην Κεντρική Ευρώπη το καλοκαίρι του 2002· λαμβάνοντας υπόψη ότι δημιουργήθηκε για την παροχή χρηματοδοτικής βοήθειας σε κράτη μέλη και υποψήφιες χώρες που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες, σεισμούς ή καταιγίδες· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΤΑΕΕ έχει καταστεί ένα από τα κύρια μέσα της ΕΕ για την αποκατάσταση καταστροφών, καθώς και για την έκφραση συγκεκριμένης αλληλεγγύης στην ΕΕ·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΤΑΕΕ είναι μία από τις πιο συγκεκριμένες εκφράσεις ενωσιακής αλληλεγγύης, στην οποία προσβλέπουν όλοι οι πολίτες της ΕΕ όταν συμβαίνουν καταστροφές ή σοβαρές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο ψήφισμά του σχετικά με τη συντονισμένη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 και των συνεπειών της, το Κοινοβούλιο επισήμανε ότι η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών δεν είναι προαιρετική, αλλά αποτελεί στην πραγματικότητα βασική αξία της Ένωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 ΣΕΕ, και υποχρέωση που απορρέει, μεταξύ άλλων, από τα άρθρα 2 και 21 ΣΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο ίδιο ψήφισμα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προτρέπει την Επιτροπή να ενδυναμώσει όλες τις συνιστώσες της διαχείρισης κρίσεων και τους μηχανισμούς αντιμετώπισης καταστροφών·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το κανονιστικό πλαίσιο του ΤΑΕΕ τροποποιήθηκε το 2014 και το 2020, γεγονός που αντικατοπτρίζει την ανάγκη απλούστευσης των διαδικασιών και επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του Ταμείου, ώστε να καλύπτει καταστάσεις επείγουσας ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας, όπως την COVID-19·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στο πλαίσιο του ΤΑΕΕ, έχουν καταβληθεί συνολικά 6,548 δισεκατομμύρια EUR, ήτοι κατά μέσο όρο 339,9 εκατομμύρια EUR ετησίως· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ποσά που καταβάλλονται ανά έτος παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις από έτος σε έτος· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κονδύλια που δεν χρησιμοποιήθηκαν σε ένα δεδομένο έτος μπορούν να μεταφερθούν στο επόμενο έτος, ενώ είναι επίσης δυνατόν να χρησιμοποιηθούν εκ των προτέρων πόροι που έχουν διατεθεί για το επόμενο έτος, πράγμα που παρέχει την αναγκαία ευελιξία για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστροφών·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δαπάνες του ΤΑΕΕ αυξήθηκαν από έναν μέσο όρο πενταετίας περίπου 270 εκατομμυρίων EUR για την περίοδο 2002-2015 σε έναν μέσο όρο πενταετίας 534 εκατομμυρίων EUR για την περίοδο 2016-2020· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αύξηση αυτή προκλήθηκε από έναν συνδυασμό αύξησης των ζημιών και αύξησης του ποσού που καταβάλλεται ανά ευρώ ζημίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εν λόγω αύξηση αντικατοπτρίζει επίσης την προστιθέμενη αξία του Ταμείου·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω της κλιματικής αλλαγής, η σοβαρότητα και η συχνότητα των φυσικών καταστροφών και των καταστάσεων επείγουσας ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας είναι βέβαιο ότι θα ενταθούν περισσότερο, αυξάνοντας επίσης την ανάγκη για έναν ισχυρό και ορθά εφαρμοζόμενο μηχανισμό αποκατάστασης μετά από καταστροφές·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) προβλέπει νέο δημοσιονομικό κονδύλιο με τίτλο «Αποθεματικό αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας» (SEAR), το οποίο συγκεντρώνει το ΤΑΕΕ και το αποθεματικό επείγουσας βοήθειας (EAR) και προορίζεται, αφενός, για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που προκύπτουν από μείζονες καταστροφές στα κράτη μέλη ή τις υπό ένταξη χώρες (ΤΑΕΕ), αφετέρου, για συγκεκριμένες επείγουσες ανάγκες στην Ένωση ή σε τρίτες χώρες, ιδίως σε περίπτωση ανθρωπιστικών κρίσεων (EAR)·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες περιοχές είναι δομικά ευάλωτες σε ορισμένες επαναλαμβανόμενες φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες, έντονες σεισμικές ή ηφαιστειακές δραστηριότητες ή κρίσεις δημόσιας υγείας, και συνεπώς απαιτούν μια ειδική προορατική προσέγγιση·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο χρόνος που απαιτείται για τη διάθεση ολόκληρης της επιχορήγησης θα μπορούσε να μειωθεί περισσότερο, προκειμένου να ικανοποιηθεί η επείγουσα ανάγκη για ενωσιακή αλληλεγγύη·

1. υπογραμμίζει το γεγονός ότι, μεταξύ του 2002 και του 2020, το ΤΑΕΕ κινητοποίησε πάνω από 6,5 δισεκατομμύρια EUR για παρεμβάσεις σε 96 περιπτώσεις καταστροφών σε 23 κράτη μέλη και σε μία υπό ένταξη χώρα· σημειώνει ότι ο μεγαλύτερος αριθμός αιτήσεων υποβλήθηκε για την κάλυψη ζημιών που προκλήθηκαν από πλημμύρες, με πάνω από το 60 % των καταστροφών για τις οποίες χορηγείται υποστήριξη να ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία· σημειώνει επίσης ότι οι σεισμοί ήταν τα γεγονότα που προκάλεσαν τη μεγαλύτερη συνολική οικονομική ζημία, αντιπροσωπεύοντας το 48 % της στήριξης που παρασχέθηκε στο πλαίσιο του ΤΑΕΕ·

2. σημειώνει ότι, στο πλαίσιο της ενωσιακής συντονισμένης δέσμης μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, το πεδίο εφαρμογής του ΤΑΕΕ επεκτάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/461 ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1η Απριλίου 2020· χαιρετίζει το γεγονός ότι οι κρίσεις στον τομέα της δημόσιας υγείας εμπίπτουν πλέον στο πεδίο εφαρμογής του ΤΑΕΕ, επιτρέποντας την κινητοποίησή του, εάν χρειαστεί, για τη στήριξη των κρατών μελών και των υπό ένταξη χωρών που έχουν πληγεί περισσότερο· εκφράζει την ικανοποίησή του για την αύξηση του ποσοστού των προκαταβολών προς τις πληγείσες χώρες, κατά τη διάρκεια της εν λόγω αναθεώρησης, από 10 % του προβλεπόμενου ποσού ενίσχυσης (που περιορίζεται σε μέγιστο ποσό 30 εκατομμυρίων EUR) σε 25 % (περιορίζεται σε 100 εκατομμύρια EUR κατ' ανώτατο όριο)· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας σε στενή συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές·

Τετάρτη 20 Οκτωβρίου 2021

3. σημειώνει ότι τον Μάρτιο του 2021 η Επιτροπή πρότεινε δέσμη ύψους σχεδόν 400 εκατομμυρίων EUR στο πλαίσιο του ΤΑΕΕ για 17 κράτη μέλη και τρεις υπό ένταξη χώρες για την αντιμετώπιση της κατάστασης επείγουσας ανάγκης στον τομέα της υγείας λόγω της νόσου COVID-19· σημειώνει ότι η χρηματοδότηση θα καλύψει μέρος των δημοσίων δαπανών που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του ιατρικού εξοπλισμού και του εξοπλισμού ατομικής προστασίας, τη στήριξη επείγουσας ανάγκης στον πληθυσμό και τα μέτρα πρόληψης, παρακολούθησης και ελέγχου εξάπλωσης της νόσου·

4. τονίζει ότι, παρά την ανάδειξη της κρίσης COVID-19, το ΤΑΕΕ πρέπει να συνεχίσει να παρέχει στήριξη σε χώρες που ανακάμπτουν από φυσικές καταστροφές· τονίζει ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα και ότι, ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο να αναληφθεί δράση και μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα· εξακολουθεί να ανησυχεί για την επάρκεια της χρηματοδότησης του ΤΑΕΕ, ιδίως δεδομένης της επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του και της συγχώνευσης με το EAR στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027· επισημαίνει ότι το αποθεματικό αλληλεγγύης και επείγουσας βοήθειας (SEAR) έχει ανώτατο όριο 1,2 δισεκατομμυρίων EUR·

5. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, λόγω δημοσιονομικών περιορισμών, οι χώρες που υποβάλλουν αίτηση για στήριξη λόγω της πανδημίας COVID-19 το 2020 θα λάβουν λιγότερο από το 50 % του δυνητικού ποσού ενίσχυσης· εξακολουθεί να ανησυχεί για τους πόρους που διατέθηκαν στο ΤΑΕΕ κατά την περίοδο 2021-2027, ιδίως ενόψει του ευρύτερου πεδίου δράσης του· θεωρεί, ως εκ τούτου, αναγκαίο να παρακολουθείται αν το συνολικό ποσό χρηματοδότησης και οι ρυθμίσεις κατανομής για το SEAR έχουν αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα του ΤΑΕΕ, ενόψει τόσο της επέκτασης του πεδίου δράσης του όσο και του αριθμού και της κλίμακας των καταστροφών·

6. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η μεταρρύθμιση του 2014 αποσαφήνισε τα κριτήρια επιλεξιμότητας για τις περιφερειακές καταστροφές και ότι αυτό αύξησε το ποσοστό έγκρισής τους από 31 % σε 85 %· αναγνωρίζει ότι αυτό αποτέλεσε σημαντικό βήμα προς την αύξηση της προβλεψιμότητας της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων και της αποτελεσματικότητας του ΤΑΕΕ· επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να ληφθεί επίσης υπόψη η οικονομική εκτίμηση των περιβαλλοντικών ζημιών που προκλήθηκαν από την καταστροφή·

7. υπενθυμίζει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που υφίστανται δύσκολες κλιματολογικές καταστάσεις, οι οποίες εμποδίζουν σοβαρά την ανάπτυξή τους· θεωρεί επομένως ζωτικής σημασίας να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα για τις περιοχές αυτές, καθώς και όλες τις περιοχές που κινδυνεύουν ιδιαίτερα από φυσικές καταστροφές, όπως νησιά, ορεινές περιοχές και αραιοκατοικημένες περιοχές·

8. υπογραμμίζει την ανάγκη παροχής χρηματοδοτικής βοήθειας μέσω του ΤΑΕΕ στις περιφέρειες και περιοχές που πλήττονται ιδιαίτερα από φυσικές καταστροφές στην Ένωση· θεωρεί ότι η χρηματοδοτική συνδρομή που παρέχει το Ταμείο πρέπει να κατανέμεται δίκαια μεταξύ των περιοχών και των περιοχών των κρατών μελών που πλήττονται περισσότερο·

9. υπογραμμίζει την ισχυρή προστιθέμενη αξία του Ταμείου για τη στήριξη έκτακτων μέτρων και προσπαθειών ανοικοδόμησης και για τη μείωση του οικονομικού φόρτου για τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, ακόμη και αν πρέπει να εφαρμοστούν βελτιώσεις όσον αφορά την ταχύτητα, τη συνέπεια, την αποτελεσματικότητα και την προώθηση των παρεμβάσεων·

10. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων καταστροφών στην ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει την κατάρτιση ενός συντονισμένου σχεδίου για την ακριβή και ταχεία εκτίμηση ζημιών· καλεί κάθε δικαιούχο χώρα να παραθέσει στις εκθέσεις εφαρμογής της τα προληπτικά μέτρα που έχει λάβει ή σχεδιάζει να λάβει, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο θα χρησιμοποιήσει τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης για τον περιορισμό των μελλοντικών ζημιών και την αποφυγή, στο μέτρο του δυνατού, της επανάληψης παρόμοιων φυσικών καταστροφών· τονίζει ότι οι μελλοντικές προκλήσεις, είτε όσον αφορά την κλιματική αλλαγή είτε τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία, απαιτούν πρωτίστως μια προληπτική πολιτική· σημειώνει ότι το ΤΑΕΕ έχει θεραπευτικό χαρακτήρα· υπενθυμίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη για αποτελεσματικές συνέργειες με άλλες ενωσιακές πολιτικές και προγράμματα, ιδίως με τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, καθώς και με τις πολιτικές και τα προγράμματα που στηρίζουν την πρόληψη καταστροφών και τη διαχείριση κινδύνων· ζητεί την αναθεώρηση του ΤΑΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα ενσωματώνεται σε αυτήν η αρχή «ξαναφτιάξ' το καλύτερο»·

11. υπενθυμίζει τη σημασία του σεβασμού του κράτους δικαίου και της διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης· θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι η Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και, κατά περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθούν την εφαρμογή του ΤΑΕΕ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με τα προνόμιά τους·

12. τονίζει την ανάγκη για έμπρακτη στήριξη από την Επιτροπή προς τα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά την εκτίμηση των ζημιών, και ενθαρρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει τη διάδοση καλών πρακτικών όσον αφορά τη διακυβέρνηση και τη χρήση δομών θεσμικού συντονισμού σε περιπτώσεις καταστροφών· υπογραμμίζει ότι, σε περιπτώσεις σοβαρών σεισμών ή μεγάλων πλημμυρών, ο μετριασμός των συνεπειών μπορεί να απαιτήσει περισσότερο χρόνο από ό,τι για άλλες φυσικές καταστροφές· θεωρεί ότι αυτό θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται σε κάθε μελλοντική αναθεώρηση του ΤΑΕΕ, ιδίως όσον αφορά τον επαρκή χρόνο απορρόφησης πέραν των τρεχουσών προθεσμιών υποβολής αιτήσεων·

Ποιότητα των αιτήσεων

13. σημειώνει με λύπη ότι η ποιότητα των αιτήσεων χρηματοδότησης ποικίλλει και ότι αυτό μπορεί να παρατείνει τη διαδικασία κινητοποίησης· σημειώνει ότι η εκτίμηση των ζημιών είναι συχνά η πιο δύσκολη συνιστώσα από την άποψη αυτή, λόγω των προκλήσεων όσον αφορά τη συλλογή, την αλληλεπικάλυψη και την επανάληψη δεδομένων, καθώς και της ανάπτυξης συγκεντρωτικών δεδομένων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Επιτροπής· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει όσο το δυνατόν πιο απλές και ξεκάθαρες απαιτήσεις, διατηρώντας παράλληλα το αναγκαίο επίπεδο λεπτομέρειας· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει ένα κοινό εργαλείο ή ένα κοινό σύστημα για την ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων να χρησιμοποιούν τυποποιημένες προσεγγίσεις για τον ποσοτικό προσδιορισμό των δεδομένων σχετικά με τις απώλειες και τα συστήματα συλλογής δεδομένων σχετικά με τις απώλειες, μειώνοντας έτσι τον διοικητικό φόρτο και απλουστεύοντας όσο το δυνατόν περισσότερο τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων·

14. τονίζει τον σημαντικό ρόλο των τοπικών αρχών, δηλαδή των δήμων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και της κοινωνίας των πολιτών, στην παροχή επιτόπιων δεδομένων στις εθνικές αρχές· τονίζει, ως εκ τούτου, ότι η αποτελεσματική συνεργασία με τις τοπικές οργανώσεις και ΜΚΟ μπορεί επίσης να βελτιώσει την ποιότητα των αιτήσεων· καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς συντονισμού για την πλήρη αξιοποίηση των δεδομένων που συνεισφέρουν οι ΜΚΟ·

15. επισημαίνει ότι η συλλογή δεδομένων για αιτήσεις προς το ΤΑΕΕ για κρίσεις στον τομέα της δημόσιας υγείας αποτελεί νεωτερισμό για τις χώρες και, ως εκ τούτου, μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα δύσκολη· καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα αυτό και να στηρίξει τις χώρες με κάθε δυνατό τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της παροχής τεχνικής υποστήριξης·

16. εκφράζει λύπη για το γεγονός ότι ο κανονισμός ΤΑΕΕ δεν επιτρέπει επί του παρόντος την υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης σε διασυνοριακή βάση, μολονότι ορισμένες περιοχές οι οποίες είναι ιδιαιτέρως ευάλωτες σε φυσικές καταστροφές, όπως ορεινές περιοχές, έχουν συχνά διασυνοριακό χαρακτήρα·

Έγκαιρη παρέμβαση

17. σημειώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού για το ΤΑΕΕ, το ΤΑΕΕ ιδρύθηκε με στόχο να επιτρέψει στην Ένωση να «αντιδρά με ταχύ, αποτελεσματικό και ευέλικτο τρόπο σε καταστάσεις επείγουσας ανάγκης»· σημειώνει ότι στην ειδική έκθεσή του αριθ. 3/2008 το ΕΕΣ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ΤΑΕΕ δεν αντέδρασε γρήγορα σε καταστάσεις επείγουσας ανάγκης, καθώς ο χρόνος που απαιτήθηκε μεταξύ της καταστροφής και της πληρωμής ήταν περίπου ένα έτος· σημειώνει ότι ο χρόνος αυτός μειώθηκε ελάχιστα μετά τη μεταρρύθμιση του ΤΑΕΕ το 2014, όπως επισημάνθηκε στην αξιολόγηση του 2018 για το ΤΑΕΕ· εξακολουθεί να ανησυχεί για τη μελλοντική διάρκεια της διαδικασίας στο πλαίσιο του νέου ΠΔΠ, το οποίο περιλαμβάνει τον προϋπολογισμό του ΤΑΕΕ στο πλαίσιο του SEAR·

18. υπενθυμίζει ότι είναι ζωτικής σημασίας η αποστολή βοήθειας και κεφαλαίων να γίνεται όσο το δυνατόν γρηγορότερα, εύκολα και ευέλικτα στις πληγείσες περιοχές· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία των συνεργειών μεταξύ του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης, της συνιστώσας του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και των προγραμμάτων εδαφικής συνεργασίας και του ΤΑΕΕ· τονίζει ότι οι συνέργειες αυτές είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση μιας ολοκληρωμένης και ταχείας αντίδρασης σε μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης, παρέχοντας παράλληλα μια ισχυρή δέσμη μέτρων για την ανθεκτικότητα·

19. ανησυχεί ότι παρ' όλο που η προκαταβολή της αναμενόμενης χρηματοδοτικής συνεισφοράς αυξήθηκε από 10 % σε 25 %, ο μέσος χρόνος για την πληρωμή των προκαταβολών παραμένει πολύ μεγάλος (περίπου πέντε μήνες)·

20. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει δραστικότερες λύσεις και ειδικότερα να συνεχίσει να εργάζεται για μια απλούστερη χρήση του ΤΑΕΕ, προκειμένου να διευκολύνει τις δράσεις των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών και να συνεχίσει να εργάζεται για να απλοποιήσει και να επιταχύνει την διαδικασία εφαρμογής για τα κράτη μέλη, δίνοντας, για παράδειγμα, ιδιαίτερη προσοχή στην απλούστευση των αιτήσεων ενεργοποίησης του ΤΑΕΕ σε διάφορες περιοχές προκειμένου για διασυνοριακές καταστροφές, ώστε να εξασφαλιστεί αμεσότερη αντίδραση στην εντατικοποίηση των μειζόνων και περιφερειακών φυσικών καταστροφών και σε σοβαρές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας· παροτρύνει την Επιτροπή να θεσπίσει μηχανισμό μέσω του οποίου θα παρέχεται χρηματοδοτική στήριξη σε ένα κράτος μέλος σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ανεξάρτητα από το αν έχει δαπανηθεί ο ετήσιος προϋπολογισμός του ΤΑΕΕ·

21. παρατηρεί με λύπη ότι η μετάφραση εγγράφων ή άλλες ειδικές τεχνικές προκλήσεις μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές καθυστερήσεις σε διάφορα στάδια των παρεμβάσεων του ΤΑΕΕ· καλεί την Επιτροπή να θέσει σε εφαρμογή τα αναγκαία μέσα για να μεταφράζονται ταχύτερα τα έγγραφα που υποβάλλονται από πληγέντα κράτη και, ως εκ τούτου, να αποτρέψει οποιαδήποτε καθυστέρηση στις παρεμβάσεις του ΤΑΕΕ·

Τετάρτη 20 Οκτωβρίου 2021

22. σημειώνει με ανησυχία ότι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ μιας καταστροφής και της πλήρους καταβολής της βοήθειας, όπως αναφέρεται από την Επιτροπή στις ετήσιες εκθέσεις της για το ΤΑΕΕ, παραμένει μία από τις βασικές προκλήσεις του ΤΑΕΕ· τονίζει ότι αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στην τρέχουσα κατάσταση, καθώς η πανδημία COVID-19 και η κλιματική αλλαγή είναι πιθανό να οδηγήσουν σε σημαντική αύξηση του αριθμού των αιτήσεων, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε περαιτέρω καθυστερήσεις· λαμβάνει υπό σημείωση την άποψη της Επιτροπής ότι το περιθώριο επιτάχυνσης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για την κινητοποίηση του ΤΑΕΕ έχει αξιοποιηθεί πλήρως μέσω των αλλαγών που εισήχθησαν στην αναθεώρηση του ΤΑΕΕ του 2014 και ότι τα περιθώρια για περαιτέρω επιτάχυνση της κινητοποίησης του ΤΑΕΕ είναι περιορισμένα· υπενθυμίζει ότι η ταχεία αντίδραση σε καταστάσεις επείγουσας ανάγκης μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του ΤΑΕΕ· τονίζει ότι αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε περιφέρειες με περιορισμένες εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης· καλεί την Επιτροπή να εξαντλήσει κάθε δυνατή οδό για την επιτάχυνση της κινητοποίησης του ΤΑΕΕ στο πλαίσιο των νέων ρυθμίσεων του ΠΔΠ, ιδιαίτερα για λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές·

Πορίσματα της αξιολόγησης

23. σημειώνει με λύπη το πόρισμα της αξιολόγησης ότι οι εκθέσεις εφαρμογής που υποβάλλουν οι αποδέκτριες χώρες διαφέρουν σημαντικά ως προς την έκταση, το περιεχόμενο και τον βαθμό αναλυτικότητας των δεδομένων· σημειώνει με ανησυχία ότι, λόγω αυτής της διαφοροποίησης, δεν είναι δυνατή η διενέργεια συστηματικών και συγκριτικών αναλύσεων των επιτευγμάτων ή η σύγκριση των προγραμματισμένων αποτελεσμάτων με τα πραγματικά αποτελέσματα· σημειώνει περαιτέρω ότι οι αναλυθείσες περιπτωσιολογικές μελέτες αποκάλυψαν συχνές διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν σχετικά με τις προτεραιότητες για τη στήριξη του ΤΑΕΕ στη συμφωνία εφαρμογής και των πραγματικών αναγκών στην πράξη· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι αυτή η έλλειψη πληροφοριών και συγκρίσιμων δεδομένων εμποδίζει την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής του ΤΑΕΕ από την Επιτροπή και ενδέχεται να απειλήσει την οικονομική, αποτελεσματική και αποδοτική χρήση του ΤΑΕΕ, με αρνητικό αντίκτυπο στην προώθηση της εδαφικής, οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην ΕΕ·

24. σημειώνει τα στοιχεία που προκύπτουν από περιπτωσιολογικές μελέτες στην έκθεση εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με τα οποία η πλήρης εφαρμογή της διαδικασίας δημοσίων συμβάσεων στον περιορισμένο διαθέσιμο χρόνο σε περίπτωση κρίσης ήταν δύσκολη για ορισμένα δικαιούχα κράτη· προειδοποιεί ότι οι δημόσιες συμβάσεις σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης είναι ένας τομέας ιδιαίτερα ευάλωτος στην απάτη, τη διαφθορά και τις παρατυπίες, γι' αυτό τονίζει τη σημασία των αποτελεσματικών συστημάτων ελέγχου και διαδικασιών καταγγελιών· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη τηρούν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης· τονίζει ότι τυχόν παρεκκλίσεις πρέπει να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, επίσης και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·

25. σημειώνει ότι η ενεργοποίηση του ΤΑΕΕ γίνεται μετά την επέλευση μιας καταστροφής και, ως εκ τούτου, η κατανομή των κονδυλίων δεν αντιστοιχεί σε εδαφικές ποσοστώσεις· εκφράζει, ωστόσο, την έκπληξή του για το πόρισμα της αξιολόγησης ότι οι χορηγήσεις συγκεντρώνονται σε μικρό αριθμό δικαιούχων, με το 77 % των κονδυλίων να διανέμονται στα τέσσερα μεγαλύτερα κράτη μέλη· τονίζει την ανάγκη για αλληλεγγύη με βάση τις ανάγκες, όπου θα λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα των δικαιούχων χωρών να αντιμετωπίσουν μια καταστροφή·

26. σημειώνει ότι το ΤΑΕΕ εφαρμόζεται από τις εντεταλμένες αρχές στις αποδέκτριες χώρες βάσει της αρχής της επιμερισμένης διαχείρισης· σημειώνει ότι οι εξουσίες της Επιτροπής όσον αφορά τον επηρεασμό των έργων που λαμβάνουν χρηματοδότηση είναι, ως εκ τούτου, περιορισμένες· υπενθυμίζει στην Επιτροπή το ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2016, στο οποίο το Κοινοβούλιο τόνισε τη σημασία του προσδιορισμού του κατά πόσον οι επιδοτήσεις του ΤΑΕΕ χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και κάλεσε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη διαφάνεια και να διασφαλίσουν την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας κινητοποίησης της βοήθειας· καλεί την Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε περιπτώσεις πιθανής κατάχρησης κονδυλίων του ΤΑΕΕ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης και να θεσπίσει μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας, καθώς και για την παρακολούθηση και την πρόληψη τέτοιας ενδεχόμενης κατάχρησης·

27. σημειώνει με λύπη την καθυστέρηση στην περάτωση ορισμένων παρεμβάσεων· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εθνικές αρχές απαίτησαν μεγαλύτερες προθεσμίες για να απαντήσουν σε ερωτήσεις ελέγχου ή δεν απάντησαν σε επαναλαμβανόμενα αιτήματα για πληροφορίες λογιστικού ελέγχου· αναγνωρίζει τη σημασία της έγκαιρης περάτωσης· καλεί την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Κοινοβούλιο σχετικά με την περάτωση·

28. σημειώνει ότι οι ετήσιες εκθέσεις του ΤΑΕΕ καλύπτουν την περίοδο από το 2008 έως το 2018 και δεν δημοσιεύονται τακτικά· σημειώνει ακόμη ότι για το 2019 και το 2020 δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί ετήσια έκθεση· υπενθυμίζει στην Επιτροπή την υποχρέωσή της να υποβάλει ετήσια έκθεση, πριν από την 1η Ιουλίου, σχετικά με τη δραστηριότητα του ΤΑΕΕ κατά το προηγούμενο έτος· καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο να ενημερώσει το Κοινοβούλιο για τυχόν ευρήματα στο πλαίσιο της ετήσιας δήλωσης αξιοπιστίας σχετικά με την εκτέλεση του ΤΑΕΕ·

29. επιμένει ότι πρέπει να διαφυλαχθεί πλήρως ο ρόλος της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής· σημειώνει ότι, στο πλαίσιο του νέου ΠΔΠ, οι πιστώσεις του ΤΑΕΕ εγγράφονται στον γενικό προϋπολογισμό και διατίθενται μέσω μεταφορών πιστώσεων· τονίζει την ανάγκη για έγκαιρη ενημέρωση σχετικά με τις μεταφορές αυτές και, ανεξάρτητα από τη νέα διαδικασία, για την παροχή από την Επιτροπή πληροφοριών ίδιου επιπέδου με εκείνες του προηγούμενου ΠΔΠ· εκφράζει επίσης τη λύπη του για την απουσία λεπτομερών βασικών πληροφοριών σχετικά με τις αιτήσεις για στήριξη από το ΤΑΕΕ, γεγονός που δυσχεραίνει τον έλεγχο, και επιμένει ότι η Επιτροπή πρέπει να παράσχει όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού για το ΤΑΕΕ·

30. καλεί το ΕΕΣ να διενεργήσει νέο έλεγχο σχετικά με το ΤΑΕΕ με σκοπό την επανεξέταση των μέσων και του προϋπολογισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι υπάρχει επαρκής και λειτουργικός προϋπολογισμός για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των μεγάλων και περιφερειακών φυσικών καταστροφών καθώς και των σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για τη δημόσια υγεία·

31. υπενθυμίζει τον στόχο του ΤΑΕΕ για επίδειξη και ενίσχυση της αλληλεγγύης· τονίζει ότι ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν οι πολίτες γνωρίζουν τις παρεμβάσεις του ΤΑΕΕ· τονίζει τη σημασία της ενίσχυσης της δημοσιότητας εν προκειμένω· καλεί τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές για την αύξηση της προβολής του ΤΑΕΕ· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν στις εκθέσεις εφαρμογής τους περιγραφή των δραστηριοτήτων επικοινωνίας και δημοσιότητας που αναλαμβάνονται για τις επιχειρήσεις του ΤΑΕΕ, προκειμένου να παρέχεται πλήρης και συστηματική επισκόπηση της κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης·

32. εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη προβολής του ΤΑΕΕ, γεγονός που σημαίνει ότι ο ρόλος της Ένωσης δεν αναδεικνύεται πάντοτε σαφώς· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ο κανονισμός για το ΤΑΕΕ δεν περιλαμβάνει ούτε υποχρέωση δημοσιοποίησης των περιπτώσεων στήριξης από το ΤΑΕΕ ούτε απαίτηση υποβολής σχετικών εκθέσεων· επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη έχουν αναπτύξει καλές πρακτικές για την ενημέρωση σχετικά με τη στήριξη του ΤΑΕΕ, όπως η χρήση ενωσιακών σημαιών και λογότυπων· καλεί τα κράτη μέλη να διαφημίσουν την οικονομική βοήθεια του ΤΑΕΕ και να σηματοδοτήσουν τα έργα και τις υπηρεσίες που χρηματοδοτήθηκαν ή θα χρηματοδοτηθούν από το ΤΑΕΕ· αναμένει ότι η μελλοντική αναθεώρηση του κανονισμού για το ΤΑΕΕ θα περιλαμβάνει την υποχρέωση δημοσιοποίησης και προβολής της στήριξης του ΤΑΕΕ, για παράδειγμα μέσω των εθνικών και άλλων μέσων ενημέρωσης, ώστε οι πολίτες να είναι ενημερωμένοι·

33. υπενθυμίζει ότι οι παρεμβάσεις του ΤΑΕΕ καλύπτουν μόνο την αποκατάσταση στην πρότερη κατάσταση των υποδομών στους τομείς της ενέργειας, των υδάτων και των απόβλητων υδάτων, των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών, της υγείας και της εκπαίδευσης, και όχι το πρόσθετο κόστος της ανακατασκευής υποδομών πιο ανθεκτικών στις καταστροφές και στην κλιματική αλλαγή, όπως ζητείται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, με αποτέλεσμα το κόστος αυτό να πρέπει να καλυφθεί από το δικαιούχο κράτος εξ ιδίων πόρων και από άλλα ταμεία της Ένωσης, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής· ζητεί να καθιερωθεί ένα υψηλότερο επίπεδο συνεργιών μεταξύ των μέσων της πολιτικής συνοχής και του ΤΑΕΕ·

34. καλεί την Επιτροπή να εντοπίσει τις περιοχές που είναι πιο επιρρεπείς σε συγκεκριμένες ή επαναλαμβανόμενες φυσικές καταστροφές και να προτείνει ένα σχέδιο δράσης για τον περιορισμό των κινδύνων και στοχευμένες προληπτικές δραστηριότητες· επιπλέον, καλεί την Επιτροπή να προτείνει αναθεώρηση του ΤΑΕΕ, προκειμένου να δημιουργηθεί ένας πιο στοχευμένος, αποτελεσματικός και μηχανισμός έγκαιρα ταχείας αντίδρασης σε περιοχές και περιφέρειες που είναι επιρρεπείς σε συγκεκριμένες ή επαναλαμβανόμενες φυσικές καταστροφές·

o

o o

35. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.